Hukuk Bölümü 2012/106 E. , 2013/168 K.

- **TARAFLAR ARASINDA IMZALANAN SÖZLEŞMEYE DAYANILARAK, ÖDENEN IDARI PARA CEZASININ DAVALI IDARECE TAZMINI ISTEMIYLE AÇILAN DAVA**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 10

"İçtihat Metni"

Davacı : NVS İnşaat Sanayi Ticaret Ltd. Şti.

Vekili : Av. N.S.

Davalı : Çevre ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde, davacı şirketin Edirne İli, İpsala İlçesi hudutları dahilinde ve DSİ 11. Bölge Müdürlüğü uhdesinde bulunan Bazalt alanı ile ilgili olarak hammadde izin alanı dışında üretim faaliyetinde bulunduğu nedeniyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünün 26.5.2008 gün ve 14301 sayılı kararı ile Maden Kanununun 12. maddesinin 5. fıkrası uyarınca işlem yapılarak 2.413.012,00 YTL idari para cezasının uygulanmasına karar verdiğini; bu idari para cezasının kaldırılması istemiyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maden İşleri Genel Müdürlüğüne karşı 27.6.2008 tarihinde Ankara 11. Sulh Ceza Mahkemesinde itiraz edildiğini; Mahkemenin 27.10.2009 gün ve Değişik İş No:2008/702 sayılı kararı ile idari para cezasının kaldırılması talebinin reddine karar verildiğini; bu karara karşı yapılan itirazın da Ankara 7. Ağır Ceza Mahkemesinin 23.12.2009 gün ve Değişik İş No:2009/1297 sayılı kararı ile reddedilerek kesinleştiğini; ancak müvekkili firmanın Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından üretim alanı dışında bazalt üretimi yaptığı nedeniyle idari para cezası ile cezalandırılmasıyla ilgili kararın yasal itiraz haklarının sonuçlanması nedeniyle kesinleşmesi, bu cezanın DSİ Genel Müdürlüğünün hizmet kusurundan kaynaklanması nedeniyle parasal yönün Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce yükümlenmesi istemiyle 12.2.2010 tarihinde DSİ Genel Müdürlüğüne başvuruda bulunulduğunu; Çevre ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 11. Bölge Müdürlüğünün 15.3.2010 gün ve 3695 sayılı yazılarıyla "…ilgi yazılı bildirimde bahsi geçen Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından üretim alanı dışında imalat yapıldığı gerekçesi ile 2.413.012 TL idari para cezasının DSİ Genel Müdürlüğünün hizmet kusurundan kaynaklandığı gerekçesi ile parasal yönünün muhatap tarafından yüklenilmesi talebiniz incelenmiştir.

Söz konusu incelemede idari para cezasının Maden İşleri Genel Müdürlüğünün 27/10/2007 tarihindeki incelemesi ile tespit edildiği ve 26/05/2008 tarihli yazısı ile Yüklenici Firma olan NVS İnş. ve San. Tic. Ltd Şti. ne tebliğ edildiği anlaşılmıştır.

İdari para cezasına esas olan incelemenin gerçekleştiği 27/10/2007 tarihinde geçerli olan Hammadde Üretim İzni Belgesi Edirne İli İpsala İlçesi Koyuntepe Köyündeki ocağa ait 22/2007-01 İzin No' lu 30/05/2007 tarihli izin belgesidir.

Söz konusu hammadde ocağı İdaremiz tarafından 12/06/2007 tarihli protokol ile NVS İnş San. ve Tic. Ltd Şti ne devredilmiştir Protokolün 2 Maddesinde «II. Grup Bazalt Ocağını işleten NVS İnş. San. ve Tie Ltd. Şti.(Pilot Ortak)+ NYB İnş. San. ve Tie. Ltd. Şti.(Özel Ortak) işletme esasında 3213 sayılı Maden Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu ve 2842 sayılı Çevre Kanunu ile 16/12/2003 tarih ve 25318 sayılı ÇED yönetmeliğinde belirtilen bütün hükümlere eksiksiz uymak zorundadır.» denmektedir. Bu hüküm gereğince yüklenici tarafından söz konusu hammadde üretim ocağında yapılacak üretimde Maden Kanunu'na uyulacağı aksi takdirde tüm sorumluluğun yükleniciye ait olacağı gayet aşikardır.

Bu sebeple Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından uygulanan ve mahkeme kararları ile kesinleşen 2.413.012 TL tutarındaki idari para cezasının İdaremizce yüklenilmesi talebinin yasal bir dayanağı bulunmayıp, bu talep idaremizce kabul edilemez…" şeklinde cevap verildiğini ileri sürerek, yargılamanın yapılmasıyla savları kanıtlanacağından Davalı DSİ Genel Müdürlüğünün Yeni Karpuzlu Sulama İnşaatı ihalesi ile ilgili olarak Müvekkili Firmaya temin ile yükümlü olduğu bazalt madeni ocağını genişleterek Müvekkili Firmanın kullanımına sunarken gerekli izni almamış olması ve gerekli işlemleri yerinde ve zamanında yapmamak suretiyle Müvekkilinin Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından para cezası ile tecziyesine sebebiyet vermesi, Müvekkili tarafından üretim yapılan bazalt ocağının idare tarafından alınması zorunlu olan ruhsatın (H.Ü.İ.B.) bulunmadığının ortaya çıkması nedeniyle ceza hukukundaki özellik nedeniyle Müvekkili Firma adına tayin edilen idari para cezasından doğan ve yasal itiraz yolları tüketilerek kesinleşen, Müvekkili tarafından üretilen bazalt madeninin İdarenin 19 Haziran 2008 tarih ve B181DSİ1112500.03-1041 sayılı yazısı ile ölçü ve tartı ile belirlendiği gibi idarenin sulama inşaatı işinde tamamen kullanıldığının kabul edilmiş olması nedeniyle aynı sorumluluğun sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre de oluştuğunun kabulü ile 2.413.012 TL.'nin Davalı D.S.İ. Genel Müdürlüğünden alınarak taraflarına verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekili süresi içerisinde verdiği dilekçede özetle, idarenin herhangi bir hizmet kusurunun sözkonusu olmadığı ve davacının davaya konu ettiği hususun yüklenicinin taahhüdündeki işe ait sözleşme ve eki Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesi hükümlerini ilgilendirdiğinden (taraflarca sözleşme imzalandıktan sonra) sözleşmeyle ilgili davaların görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiği, bu nedenle davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerektiğini öne sürerek, görev itirazında bulunmuştur.

ANKARA 10. İDARE MAHKEMESİ: 20.7.2011 gün ve E:2010/767 sayı ile, hizmet kusuru kavramının genel anlamıyla bir kamu hizmetinin kuruluş ve işleyişindeki aksaklık, eksiklik ve; bozuklukları ifade ettiği, başka bir anlatımla, yasalarla kendisine görev olarak verilen kamu hizmetinin işlemesini sağlayacak örgütü kurmak, gerekli organizasyonu sağlamak, denetimleri yapmak ve önlemleri almakla yükümlü olan idarelerin, bu yükümlülüklerini gereği gibi ve zamanında yerine getirmemesi nedeniyle ortaya çıkan aksaklık, aykırılık, bozukluk, düzensizlik, eksiklik hallerinde idarenin hizmet kusurunun varlığının kabul edildiği idarenin hizmet kusurundan doğan sorumluluk hallerinin, uygulama süreci içinde giderek artmış ve yaygınlaşmışsa da bu hallerin günümüz öğreti ve içtihatlarında da hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi ve hiç işlememesi şeklinde üç ana başlık halinde toplandığı, hizmetin kötü işlemesinin, hizmetin gereği gibi yapılmamış olması, hizmetin beklenen özen, dikkat ve kalitede yapılmaması, hizmetin geç işlemesi, hizmetin belli bir çabukluk içinde ve zamanında yerine getirilmemesi, beklenen ölçü ve süratin gösterilmemesi, hizmetin hiç islememesi de idarenin yükümlü ve görevli kılındığı hizmeti yerine getirmemesi, hareketsiz kalması olarak tanımlandığı, öğretide ve Danıştay içtihatlarında, idarenin tazminle sorumlu tutulabilmesi için, idarenin eylem veya işleminden gerçek, miktarı belli, uğranıldığı kanıtlanmış bir zararın doğması ve idarenin eylem veya işlemiyle meydana gelen zarar arasında bir nedensellik bağının bulunması gerektiğinin kabul edildiği idarenin tazmin sorumluluğunun bulunup bulunmadığının da kesin olarak ortaya çıkmış, miktar olarak belirgin, gerçek bir zararın bulunduğu aşamada incelenebilmesinin mümkün olduğu, tazminat davası açılabilmesi için gerekli ön koşul olan, gerçekleşmiş bir zararın henüz bulunmadığı, ortaya konulamadığı bir aşamada idarenin hizmet kusurunun olup olmadığının irdelenmesine de gerek bulunmadığı, uyuşmazlığa konu olayda davacı vekili tarafından müvekkilinin uğramış olduğu zararın davalı idarelerin hizmet kusurundan kaynaklandığının ileri sürülmesi nedeniyle bakılmakta olan davanın Kanun maddesi kapsamında bir "tam yargı davası" olarak mütalaa edilmesi ve bu davaya ilişkin yargılamanın tam yargı davalarında uygulanacak

ilkeler dikkate alınmak suretiyle çözümlenmesi gerektiğinden bakılmakta olan davanın idari yargı mercilerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle davalı idarelerin görev itirazlarının reddine, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğuna, karar vermiştir.

Davalı idarenin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolundaki dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI; Davalı idare ile davacı arasında davaya konu olan ve davalı idarenin kusurundan kaynaklandığı iddia edilen zararın, ihale kapsamında ihaleyi alan davacı şirket ile davalı arasında yapılan ve özel hukuk hükümlerine tabi olan iş sözleşmesinin uygulanmasından kaynaklandığı dava konusu olaylar incelendiğinde de iddianın temelinde, davalı idarenin sözleşme kapsamında bazalt üretim alanlarını mevzuat ve sözleşme hükümlerine göre belirleyerek, yer gösterip üretim alanını teslim etmesi gerektiği halde, yasal olmayan yöntemlerle ilgili prosedüre uyulmadan üretim yeri gösterip usulsüz üretim yapılmasına neden olunduğu iddiası da, davalı idare açısından idari para cezasına neden olay bakımından suça azmettirme dolayısı ile haksız fiil niteliğinde olduğu, buna göre, sözleşmenin uygulanmasından ve bu sırada ortaya çıkan haksız fiil iddiasından kaynaklanan ve özel hukuk hükümlerine tabi olan davanın adli yargı yerinde görüm ve çözümünün gerektiği, bu nedenle, 2247 sayılı kanunun 10 ve 13 maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. Maddesinin 3.fıkrasına göre Danıştay Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCILIĞI; Davacı şirketin, ruhsat alanı dışında bazalt üretimi yaptığı gerekçesiyle Maden İşleri Genel Müdürlüğünce 2.413.012-TL idari para cezası ile cezalandırılmasının, D.S.İ. Genel Müdürlüğünün hizmet kusurundan kaynaklandığı iddiasıyla para cezası miktarı kadar lehine tazminata hükmedilmesi istemiyle açılan davada, davalı idarece, davanın görüm ve çözümünün adli yargının görevine girdiği iddiasıyla görev itirazında bulunulmuş ve itirazın reddi üzerine olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istenilmiş olmakla gereğinin düşünüldüğü; dosyanın incelenmesinden D.S.İ. 11'nci Bölge Müdürlüğü faaliyet sahasındaki Edirne, İpsala, Karpuzlu Sulama Projesinin yapım işini üstlenen davacı şirketin, bu proje kapsamında ihtiyaç duyduğu ilave bazaltı (mıcır) D.S.İ.'nin uhdesinde bulunan ocaktan sağladığı, bu ocağın, D.S.İ. adına düzenlenen 30.5.2007 tarihli Hammadde Üretim İzni Belgesinin bir protokolle davacı şirkete işletmesinin devredildiği, sonrasında davacı şirketçe bu bazalt üretim alanının genişletilmesi talebinde bulunulduğu, D.S.İ'nin de bu talebi olumlu karşılayarak Maden İşleri Genel Müdürlüğünden ruhsat alanının genişletilmesini talep ettiği, ancak, bu talep ruhsata bağlanmadan davacı şirketin, mevcut ruhsat alanı dışında bazalt üretimi yaptığının Maden İşleri Genel Müdürlüğünce tespiti üzerine, davacı şirket adına, Maden Kanununun 12.'nci maddesi uyarınca 2.413.012-TL idari para cezası kesildiği, davacı şirketin, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca bu cezaya yaptığı itirazın, Ankara Onbirinci Sulh Ceza Mahkemesinin 27.10.2009 gün ve 20081702 sayılı kararıyla reddedildiği, üst mahkemeye yapılan itirazın da Ankara 7'nci Ağır Ceza Mahkemesinin 23.12.2009 gün ve 2009/1297 sayılı kararı ile reddedilerek cezanın kesinleşmesi üzerine, ruhsat alanının genişletilmesi için zamanında başvurdukları halde, davalı idarenin, Maden İşleri Genel Müdürlüğünden alınacak ruhsatın işlemlerini geciktirerek kusurlu davrandığı ve para cezası verilmesine neden olduğu, böylece para cezasının doğmasında hizmet kusuru bulunduğu iddia edilerek, para cezası kadar tazminata hükmedilmesi istemiyle idare mahkemesinde bu davayı açtığının anlaşıldığı, 2577 sayılı Yasanın "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde; idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmış olup; buna göre, kamu idarelerinin hizmet kusurundan doğduğu iddia edilen zararların tazmini istemiyle açılan davaların idari yargı yerlerinde görülmesi gerektiği, olayda da, davacı, davasını, idari para cezası düzenlenmesinden doğan zararının, davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklandığı iddiasına dayandırmakta olduğundan, 2577 sayılı Yasanın yukarıda anılan maddesi kapsamında bir "tam yargı davası" olarak değerlendirilmek suretiyle, hizmet kusuru iddiasına dayalı bu uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı, bu nedenle, davalının olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolundaki isteminin reddi gerektiği yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 4.2.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın davada adli yargının, Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı şirketin, ruhsat alanı dışında bazalt üretimi yaptığı gerekçesiyle Maden İşleri Genel Müdürlüğünce 2.413.012-TL idari para cezası ile cezalandırılmasının, DSİ Genel Müdürlüğünün hizmet kusurundan kaynaklandığı iddiasıyla para cezası miktarı kadar lehine tazminata hükmedilmesi istemiyle açılmıştır.

Bir kamu hizmetinin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan mal veya hizmet temini sırasında, "idarede kanunilik" ilkesi gereğince idarenin belirli usul ve esaslara uyması zorunlu olup; işin sözleşmeye bağlanmasından önce geçen bu süreçte tesis edilen işlemlerin, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olması nedeniyle idari işlem niteliğini taşıması karşısında, yargısal denetiminin idare hukuku ilkelerine göre idari yargı yerlerince yapılacağı tartışmasızdır. Ancak, işin sözleşmeye bağlanmasından sonraki işlemlerin hangi hukuki rejime tabi olacağının tespiti için: yapılan sözleşmenin konusu ile içerdiği hüküm ve koşulların niteliğinin ayrıca incelenmesi gerekecektir.

İdari sözleşme, idarenin kamusal yetkisine dayanarak, kamu hizmeti gerekleri ve kamu yararı nedeniyle yaptıkları sözleşmelerdir. Bunlar idarenin ayrıcalıklı ve üstün hak ve yetkilerini içerirler. İdare, bu sözleşme hükümlerinde tek yanlı değişiklik yapabilir ya da sözleşmenin feshine gidebilir, Bu nitelikte olmayan diğer sözleşmeler ise, genelde özel hukuk alanında, özel hukuk kurallarına göre düzenlenir.

Dosyanın incelenmesinden, davalı idarenin "Yenikarpuzlu Sulaması" işinde, Edirne İli İpsala İlçesi hudutlarında2886 hasahanın sulanması amacıyla 02/11/1995 tarihinde EMAT İnş.Tur.ve Ltd.Şti. (Pilot Ortak) + YAPSAN Yapı ve İnş. San. Ltd. Şti. (Özel Ortak) ile ilk sözleşmenin imzalandığı; 10/07/1997 tarihinde YAPSAN Yapı ve İnş. San. Ltd. Şti. (Pilot Ortak) + EMAT İnş. Tur. Ve Ltd. Şti. (Özel Ortak) olarak statü değişikliği yapıldığı; 17/03/1998 tarihinde YAPSAN Yapı ve İnş. San. Ltd. Şti. (Pilot Ortak) + NVS İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Ortak) ortaklığına devredildiği ve anılan işin; 03/12/2001 tarihinde NVS İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Pilot Ortak) + NYB İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Ortak) ortaklığına devredildiği; sözleşme hükümlerine göre NVS İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti (Pilot Ortak) + NYB İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Ortak)'nın yüklenimi altında devam eden bir iş olduğu, Genel Müdürlüğünün Edirne'de bulunan DSİ 11. Bölge Müdürlüğü'nün faaliyet sahasındaki söz konusu iş kapsamında imalatı

yapılacak olan kanal, yol veya şeddelerden taşıma gücü zayıf olan zeminlerde kanal, yol veya şedde platformu altına taş dolgu malzemesi konulduğu; sözleşme eki Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 6. maddesinin birinci fıkrasındaki "Müteahhit kamuya ait arazi ve sahalardaki ocakları, hiç bir şekilde ücret ödemek zorunda olmaksızın, bu iş için geçici olarak kullanır. Ocakların izin belgesinin (ruhsat) alınması İdareye ait olup bunlar izin belgesi alınmış olarak müteahhide teslim edilir." hükmü gereğince imalat için gerekli ocak taşının Edirne İli, İpsala İlçesi, Koyuntepe Köyündeki II. Grup Bazalt Ocağından temin edilebilmesi için İdarece (DSİ Genel Müdürlüğü Emlak ve Kamulaştırma Dairesi Başkanlığınca) Maden İşleri Genel Müdürlüğünden 30/05/2007 Tarih ve 22/2007-01 No'lu Hammadde Üretim İzni Belgesi temin edildiği ve söz konusu ocakta işletme çalışmaları yapmak üzere Bölge Müdürlüğünce 12/06/2007 tarihli protokol ile NVS İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. + NYB İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne devredildiği; imalatın devamı sırasında ilave sahalara ihtiyaç olacağı nedeniyle, DSİ Genel Müdürlüğünce 05/10/2007 tarih ve 2615 sayılı yazı ile Maden İşleri Genel Müdürlüğünden söz konusu ocakta genişletme yapılması talebinde bulunulduğu; bu talep üzerine Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan heyetin 27/10/2007 tarihinde söz konusu ocakta incelemelerde bulunduğu ve inceleme esnasında NVS İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından Hammadde Üretim İzni Belgeli, saha dışında 193.041,00 ton üretim yapıldığının 19/11/2007 tarihinde tespit edildiği ve aynı zamanda da DSİ Genel Müdürlüğünün ocak genişletme talebini uygun bulduğu; daha sonra genişletilen sahayı kapsayan yeni ocak ruhsatını 17/03/2008 tarih ve 34943 sayılı yazısı ile DSİ Genel Müdürlüğüne bildirdiği, NVS İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne ise Hammadde Üretim İzinli saha dışında üretim yapıldığı gerekçesi ile Maden İşleri Genel Müdürlüğünün 26/05/2008 tarih ve 14301 sayılı yazısı ile 2 413 012,00 TL tutarında idari para cezasının uygulandığı bildiriminde bulunulduğu; davacı şirketin cezaya karşı yaptığı itirazın reddedilerek kesinleşmesi üzerine, bu cezanın davalı DSİ Genel Müdürlüğünün hizmet kusurundan kaynaklandığını ileri sürerek bu miktar kadar tazminatın davalı idareden alınarak kendilerine ödenmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Devlet Su İşleri 11. Bölge Müdürlüğü üzerine ruhsatlı bulunan Edirne İli, İpsala İlçesi, Koyuntepe Köyü, Küçüktepe II grup (Bazalt) ocağının, Yenikarpuzlu sulaması inşaat işinin hammadde ihtiyacını karşılamak üzere, tüm ruhsat hakları DSİ üzerinde kalmak şartıyla Yenikarpuzlu sulaması inşaat işinin yüklenicisi NVS İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Pilot Ortak) NYB İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Ortak) tarafından işletmesinin yapılması ile ilgili olup, söz konusu ocağın işletmesi ile ilgili olarak tarafların karşılıklı olarak kabul ettiği sözleşme/protokol incelendiğinde;

Protokolde, Hammade İzin Belgesi DSİ üzerinde bulunan II Grup (Bazalt) ocağı Yenikarpuzlu sulama inşaatı işinin hammadde ihtiyacının karşılanması için proje yüklenicisi tarafından işletileceği; II Grup (Bazalt) ocağını işleten şirketin işletme esnasında 3213 sayılı Maden Kanunu 4857 sayılı İş Kanunu ve 2482 sayılı Çevre Kanunu ile 16.12.2003 gün ve 25318 sayılı ÇED Yönetmeliğinde belirtilen bütün hükümlere eksiksiz uymak zorunda olduğu; şirketin II. Grup (Bazalt) ocağının işletmesini, DSİ tarafından Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirilen proje ve teknik esaslar çerçevesinde yapacağı; II. Grup (Bazalt) ocağından üretilen hammaddenin proje amacı dışında kullanılamayacağı, satılamayacağı ve hiçbir şekilde ticarete konu edilemeyeceği; Ocağın işletmesinin şirket tarafından hiçbir şekilde 3. Şahıs ve tüzel kişilere devredilemeyeceği; şirketin 3213 sayılı Maden Kanunu Hükümlerine göre, II Grup (Bazalt) Ocağının işletilmesi için mutlak suretle bir teknik nezaretçinin görevini 3213 sayılı Maden Kanunu ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerince yürüteceği; ocakta üretime başlamadan önce, şirket tarafından yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde bütün izin ve ruhsatların alınacağı; bunlarla ilgili harç ve diğer masrafların şirketçe karşılanacağı; şirketin ocağın işletilmesi esnasında olabilecek her türlü kaza, hasar ve zararlara karşı, Kanunlarda ve teknik şartnamede belirtilen bütün hükümlere uymak ve bu konudaki tedbirleri almak zorunda olduğu; ocağın işletilmesi esnasında üçüncü şahıslara verilecek her türlü hasar zarar ve ziyandan doğrudan doğruya şirketin sorumlu olduğu; DSİ'nin ocağın protokol hükümlerince işletilip işletilmediğini her an denetleme hakkına sahip olduğu, ocağın işletmesinde şirketin iş bu protokol hükümlerine uymaması halinde DSİ'nin bu protokolü tek taraflı fesih ederek şirketin ocağın işletmesinden çekilmesini isteyebileceği; protokolün uygulanmasından doğacak her türlü anlaşmazlıkların çözümünde Edirne Mahkemelerinin yetkili olacağı belirtilmiştir.

Olayda taraflar arasında sözleşme serbestisi esası çerçevesinde ilişki doğuran ve nitelik itibariyle özel hukuk alanını ilgilendiren bir sözleşme ilişkisi kurulduğu kuşkusuzdur.

Diğer yandan, olayda idari para cezasının kaldırılması istemiyle Adli Yargı yerinde açılan davanın karara bağlanması ve kesinleşmesi üzerine, sözkonusu idari para cezasının DSİ Genel Müdürlüğünün kusurundan kaynaklandığı ve idare lehine sebepsiz zenginleşme sağladığı nedeniyle, idari para cezası miktarının tazminat olarak ödenmesi istemiyle iş bu davanın açıldığı ancak, idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmış olan davanın adli yargı yerince karara bağlanmış olması karşısında, bu davaya bağlı ve devamı niteliğini taşıyan tazminat davasının da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekeceği açıktır.

Bu durum karşısında, protokolün tarafların serbest iradeleri ile oluştuğu ve bu protokolün uygulanması nedeniyle oluşan zarardan kaynaklanan tazminatın davalı idarece ödenmesi gerektiği önesürülen ve diğer yönü ile de davalı idarenin kusurlu davranışı nedeniyle ödenmek zorunda kalındığı ileri sürülen idari para cezası nedeniyle oluşan zararın tazmini isteminden kaynaklandığı gözetilen davanın görüm ve çözümünde, adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile, İdare Mahkemesince verilen görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Ankara 10. İdare Mahkemesi'nin 20.7.2011 gün ve E:2010/767 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 4.2.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.